

**PODPORA ŽÁKŮ S
NARUŠENOU KOM.
SCHOPNOSTÍ**

NARUŠENÁ KOMUNIKAČNÍ SCHOPNOST (NKS)

- pojem pro jednotlivé druhy řečových vad a další komunikační bariéry
- některá rovina (nebo několik rovin současně) jazykových projevů působí interferenčně (negativně) vzhledem k jeho komunikačnímu záměru
- Jazykové roviny v řeči:
 - foneticko-fonologická
 - morfologicko-syntaktická
 - lexikálně-sémantická
 - pragmatická
- disciplínou je logopedie

FONETICKO-FONOLOGICKÁ ROVINA

- Zvuková stránky řeči – výslovnost, artikulace
- Fonematický sluch
- Rozvoj:
 - dechová a fonační cvičení (foukání do peříčka, brčka, zvuky zvířat...)
 - zpěv, básničky, hra s hlasem, pomalejší mluva
 - rozpočítadla

MORFOLOGICKO-SYNTAKTICKÁ

- Gramatická stránka řeči
- Časování, skloňování, slovosled, tvorba přídavných jmen...

LEXIKÁLNĚ-SÉMANTICKÁ

- Obsahová stránka řeči – pasivní i aktivní slovní zásoba
- Rozvoj
 - Návodné otázky, objasnění významu slov, spojení s obrázkem
 - Dostatek času na formování odpovědi
 - Pojmenovávání předmětů, činností...
 - Antonyma, synonyma, slova nadřazená, podřazená...

PRAGMATICKÁ ROVINA

- Uplatněné komunikačních schopností
 - Sociální aspekty komunikace (oční kontakt...)
 - Vyjádření postojů, emocí, názorů...
-
- Jak můžeme rozvíjet?

KLASIFIKACE NKS (LECHTA)

- 1. Nemluvnost
 - A) vývojová (vývojová dysfázie)
 - B) získaná - orgánová (afázie), neurotická (mutismus)
- 2. Poruchy zvuku řeči
 - A) palatolálie
 - B) rhinolálie (huhňavost)
- 3. Poruchy fluence (plynulosti) řeči
 - A) balbuties (= kóktavost)
 - B) tumultus sermonis (= breptavost)
- 4. Poruchy artikulace
 - A) dyslalie
 - B) dysartrie
- 5. Poruchy hlasu
- 6. Symptomatické poruchy řeči
- 7. Poruchy grafické podoby řeči (SPU)
- 8. Kombinované poruchy

škola

rodina

poradenské
zařízení

odborníci
z řad lékařů
(foniatr,
ORL...)

SPOLUPRÁCE

DOPADY NKS NA DÍTĚ

Sociální

Psychické

MUTISMUS

- **Selektivní mutismus** – ztráta řečových schopností podle situace, v jiných situacích je mluvený projev dostatečný
 - Nemluvnost ve školním prostředí, s cizími lidmi
- Vlivem traumatu, životní změny, psychických změn

DYSLÁLIE

- Chybná výslovnost některých hlásek, narušené tvoření hlásky
- Fyziologická dyslálie (do 4 let), prodloužená fyz. dyslálie (do 7 let), dyslálie
- Může být narušené porozumění řeči
- Dyslálie se může promítat i do psaného projevu – nutno respektovat a nehodnotit jako chybu
- Nejrozšířenější u dětí

KOKTAVOST

- Narušení plynulosti řeči
- Velice stresující
- Strach při mluvení před lidmi, tím se koktavost zhoršuje

VÝVOJOVÁ DYSFÁZIE

- nerovnoměrný vývoj všech složek řečového projevu
- může se projevit porucha hrubé a jemné motoriky, grafomotoriky, paměti, gramatické stránky jazyka, výslovnosti, porozumění, zrakového vnímání, sluchového vnímání, chybné vnímání času..
- nesprávné koncovky, slovosled, dysgramatismy
- vynechávání slov, jednoduché věty
- vlastní slovník, nesrozumitelná řeč

- [video](#)

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ U DĚTÍ S NKS

Ověřování
porozumění

Prodloužení
limitu na práci

Individuální
diktování
diktátu

Informování se
u logopeda

Podporovat
porozumění –
názornost

Neupozorňovat
na vadu

MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ

Inkluze –
běžné MŠ,
ZŠ, SŠ...

MŠ
logopedická

ZŠ
logopedická

Běžná ZŠ s
logopedickou
třídou

ZDROJE

- BYTEŠNÍKOVÁ, I., KLENKOVÁ, J., HORÁKOVÁ, R. *Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido. 2007
- SYCHROVÁ, Pavla. *Podpůrná opatření a poradenské služby pro žáka s narušenou komunikační schopností v základní škole.* Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5860-6.
- VRBOVÁ, R. a kol. *Metodika práce se žákem s narušenou komunikační schopností.* Olomouc: UP, 2012. ISBN 978-80-244-3312-7.
- VRBOVÁ, R. a kol. *Katalog podpůrných opatření. Dílčí část. Pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu narušené komunikační schopnosti.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4546-6.